

Олень Август (скорочено)

Євген Гуцало

Женя повертався зі школи. Йому було весело. Раптом він побачив, що у скверіку напроти знімають кіно. Один чоловік сидів на високому стільці перед незрозумілим масивним апаратом і їздив із ним по рейках, то наближаючись, то віддаляючись від жовтого автобуса. А біля автобуса повільно виростала черга — дідусь із газетою, молодиця з кошиком, дівчина в хустинці, студент.

Женя теж прилаштувався в кінець черги. Його помітили не зразу, мабуть, думали, що він теж артист. Але хлопчик не вмів грати, він повернувся спиною до черги й почав роздивлятися чоловіка за знімальною камерою.

Режисер Альтов одразу побачив зайвого героя й роздратувався: чомусь перехожим цікавіше подивитися, як знімається кіно, а не сам фільм.

Альтов прогнав Женю. Через деякий час хлопець знову опинився на знімальному майданчику, і режисер, помітивши це, невдоволено насварився пальцем.

Знімати скоро закінчили. Хлопчик був невдоволений — яке це кіно, коли ні переслідування шпигунів, ані поїздів, що мчать, ні кораблів, що плывуть під білими вітрилами. Якась буденна черга, і все.

Альтов крикнув Жені, щоб ішов додому, потім вирішив покатати захопленого глядача на машині. Режисер розумів, що не вартий захоплення хлопчини, тому йому захотілося зробити для Жені щось гарне. Він показав хлопчику будівництво, на якому буде знімати новий фільм. І сказав, що там немає нічого цікавого. Потім запитав, чи хоче Женя зніматися в кіно, наприклад, у фільмі "Олень Август". І розповів, що це про золотошукачів, які заблукали в тайзі і яких урятував хлопчик на ім'я Август.

Женя одразу уявив собі й тайгу, і багато оленів із замріяними її. Сказав про це режисерові, той засміявся — й видіння зникло, шився лише брудний будівельний майданчик, її мов відчув неприязнь до Жені. Хлопчик зміг уявити те, що недоступне йому, режисерові. І, мабуть, не здогадується про своє обдарування, про свою неповторність.

Треба було повертатися додому. Женя відчув зміни в настрої режисера й не наважився спитати про фільм. Подумав, що в усьому і олені, яких він побачив. Сказав Альтову, що, може, й не було ніяких оленів, чим розсердив того ще більше.

Повертаючись додому, Женя вирішив, що сам поставить фільм, буде грати в ньому і врятує золотошукачів. Весело застрибав і раптом зупинився: назустріч йому йшло багато мовчазних весняних оленів.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

В оповіданні Є. Гуцала говориться про непростий світ кіномистецтва, про стосунки дорослих та дітей, про те, що треба берегти неповторність своєї душі, свою індивідуальність. Хлопчик Женя — мрійливий, захопливий, з багатою уявою, тонкими

відчуттями. Він дав урок творчості навіть відомому кінорежисерові. Дуже важливо, що невдача не розчарувала його, не зломилася, а привела до рішення діяти, творити, довести справу до кінця. Тому й прийшли до нього чарівні олені.